

VOORSTEL

zaaknummer:	1049406
afdelingsnaam:	Interne Dienstverlening
steller:	M. Frenk
telefoonnummer	035 629 2677
onderwerp:	Financiële impact activering SaaS kosten uit investeringsprogramma 2019-2021

Voorstel

1. De raad met bijgaande raadsinformatiebrief te informeren over de financiële impact van het niet meer activeren van kosten voor SaaS-software (Software as a Service)
2. De afwijkingen meenemen in de 2e tussenrapportage van 2021 die ter besluitvorming aan de raad zal worden voorgelegd

Samenvatting

In de jaarrekening 2020 heeft de externe accountant PSA een fout in getrouwheid en daarmee rechtmatigheid geconstateerd in de financiële administratie van het ICT-investeringsprogramma. Er zijn in 2020 ten onrechte SaaS-toepassingen geactiveerd, terwijl deze niet voldoen aan de activeringscriteria van het gewijzigde Besluit Begroting en Verantwoording (hierna genoemd BBV).

Door middel van de bijgevoegde raadsinformatiebrief wordt de raad geïnformeerd dat wij met terugwerkende kracht de kosten van de SaaS-oplossing corrigeren en juist weergeven in de financiële administratie.

De correcties zijn:

- 1) de kosten van de SaaS-oplossingen vanaf 1-1-2020 niet meer te activeren, maar direct als kosten ten laste van het resultaat te brengen.
- 2) in de realisatie voor 2021 met terugwerkende kracht de SaaS kosten voor 2020 op te nemen.
- 3) de begrote software kosten in 2021 met de SaaS te verhogen en de kredieten uit het IP voor 2021 bij de jaarrekening af te sluiten.
- 4) de investeringen in het IP vanaf 2022 vooralsnog ongewijzigd te laten, omdat op dit moment nog niet bekend is of die naar SaaS-software of aan te schaffen software zullen gaan. Dit is als risico opgenomen in de paragraaf weerstandvermogen in de begroting 2022.

Inleiding

Ten onrechte is in de jaarrekening 2020 onder de materiële vaste activa een bedrag van € 327.000 aan SaaS-oplossingen (Software-as-a-Service) geactiveerd, terwijl deze SaaS-oplossingen niet voldoen aan de activeringscriteria. Activeren is in strijd met het per 2020 gewijzigde BBV. Hier is geen sprake van een beleidskeuze.

Toelichting Cloud en SAAS

De Cloud is een netwerk dat, met alle aangesloten computers, een soort wolk van informatiesystemen vormt. De gebruikers zijn hiermee geen eigenaar meer van hard-en software en verzorgen zelf niet het onderhoud daarop. De Cloud is een techniek waarmee schaalbare online diensten kunnen worden aangeboden. Software as a service, vaak afgekort als SaaS, ook weleens

software on demand genoemd, is software die via het Internet als een online dienst wordt aangeboden. De software staat niet meer op een eigen computer. Als gebruiker hoeft je de software niet aan te schaffen, maar sluit je bijvoorbeeld een contract per maand per gebruiker.

Omdat het bij SaaS-oplossingen gaat om een abonnement en de gemeente Hilversum zelf geen eigenaar wordt van de applicatie, mogen de kosten van bijv. de migratie van data, de projectleiding, opleidingen en specialistische advies niet als IP worden opgenomen, maar moeten ze per 2020 rechtstreeks in de exploitatie worden verwerkt.

Probleemstelling/doel

In het meerjarig investeringsprogramma uit de begroting zijn investeringen opgenomen voor de vervanging van software om de dienstverlening aan burgers en bedrijven uit te voeren en de bedrijfsvoering in de organisatie te ondersteunen.

In de jaarrekening 2020 heeft de externe accountant PSA een fout in getrouwheid en daarmee rechtmatigheid geconstateerd in de financiële administratie van het ICT investeringsprogramma voor SaaS-oplossingen. Er zijn in 2020 ten onrechte SaaS-toepassingen geactiveerd, terwijl deze niet voldoen aan de activeringscriteria van het gewijzigde BBV.

Met dit voorstel wordt de impact hiervan financieel meerjarig toegelicht en kan worden meegenomen in de 2e tussenrapportage van 2021 die ter besluitvorming aan de raad zal worden voorgelegd. Met bijgevoegde raadsinformatiebrief wordt de raad hieraan vooraf gaand geïnformeerd

Argumenten

1.1 Met het niet meer activeren van SaaS-oplossingen voldoen we aan de BBV-regel.

1.2 Budget neutrale verschuiving van de lasten

Het overgaan op een SaaS-oplossing betreft een technische wijziging van de verantwoording van de lasten binnen IP of exploitatie. Het betekent een budget neutrale verschuiving van de lasten in de jaren. De lasten van een SaaS-oplossing moeten in één keer ten laste van de exploitatie worden gebracht in het jaar van uitgave. Dat levert een nadeel op in de exploitatie in de eerste jaren. Op termijn vallen daarentegen de kapitaallasten vanuit het investeringsprogramma (hierna genoemd IP) vrij, wat in de jaren twee tot vijf na aanschaf zorgt voor een voordeel.

1.3 Met bijgevoegde RIB wordt de raad geïnformeerd volgens de financiële verordening over de financiële consequenties in 2021.

Kanttekeningen

2.1 Bij de Voorjaarsnota 2022 zullen wij deze effecten inzichtelijk hebben.

Voor 2022 en verder is op dit moment nog niet in te schatten of aan te schaffen software een SaaS-oplossing zal worden of niet.

Financiën, middelen & capaciteit

De financiële gevolgen voor de 2021 en de meerjarenbegroting zijn als volgt:

- de zekere (en in 2021 nog te corrigeren) kosten over 2020 zijn € 327.000. Deze kosten zijn niet gecorrigeerd in de jaarrekening 2020 omdat deze later zijn geconstateerd en het binnen de foutmarge van € 2.749.000 viel. De kosten gaan in 2020 onder andere over het E-HRM (personeelsmanagement systeem), Burgerzaken (persoonsregistratie), E-dienstverlening (zaaksysteem) en Topdesk.
- De prognose over te corrigeren kosten over 2021 is € 692.000, dit is gebaseerd op peildatum 5 oktober 2021. Er is een voorbehoud voor de kosten van de telefooncentrale (€ 300.000) omdat het nog niet zeker is of deze dienst in 2021 wordt geleverd. Deze kosten maken onderdeel uit van de prognose over de te corrigeren kosten over 2021 van € 692.000. Dit wordt verwerkt in de

tweede Turap, welke gepland staat voor de raad van december 2021. Bij de jaarrekening 2021 zal de definitieve correctie over geheel 2021 worden gedaan.

- De kosten over 2020 en 2021 bestaan uit de werkelijke uitgaven voor de openstaande verplichtingen, dan wel de nog te verwachten kosten voor de rest van dit jaar. De te verwachten kosten zijn nog onzeker. Bij de jaarrekening 2021 worden de werkelijke financiële lasten vastgesteld. Het voorlopige totaal bedrag is € 1.019.000,-.
- In de begroting 2022 is in paragraaf 5.2 Investerings opgenomen dat de impact van de SaaS-oplossingen nog niet is meegenomen. Daarnaast is dit risico in paragraaf weerstandsvermogen van de begroting 2022 opgenomen.
- In het IP 2022 zitten een tweetal zekere SaaS-software oplossingen, naast mogelijk nog andere (bijvoorbeeld vervanging Belastingpakket). Voor de uiteindelijk gekozen SaaS-oplossing zullen de investeringen en kosten dan nogmaals moeten worden gecorrigeerd. De eerste inschatting van te corrigeren lasten over 2022 bedraagt voorlopig € 464.000,-. Deze correcties zullen in de Voorjaarsnota 2022 terugkomen.
- Voor de jaren 2023 -2027 moet nog nader inzicht worden verkregen in de verdeling klassieke software en SaaS-software. De financiële effecten in deze jaren worden in de aankomende voorjaarsnota aangemeld.

Verwerking van de nadelen in de exploitatie 2021:					
	Applicatielasten	oorspronkelijke begroting	Prognose	nadeel	Programma
1.	Suites Sociaal Domein	0	60.000	-60.000	3
2.	e-HRM, Zaaksysteem, Topdesk en Telefooncentrale	0	720.000	-720.000	4
3.	Modules Basisregistratie en Frontoffice CMS + KCC & Intranet)	0	239.000	-239.000	4
	totalen:	0	1.019.000	-1.019.000	
Effect op IP's					
	Applicatielasten	aframing IP budget	Voordeel		
1.	Suites Sociaal Domein	-60.000	voordeel		
2.	e-HRM, Zaaksysteem, Topdesk en Telefooncentrale	-720.000	voordeel		
3.	Modules Basisregistratie en Frontoffice CMS + KCC & Intranet)	-239.000	voordeel		
	totalen:	-1.019.000			
De aframing van de IP budgetten leidt tot uiteindelijk tot lagere kapitaallasten in de exploitatie de komende jaren.					

Het betreft nu een prognose, op basis van de huidige informatie per 5 oktober 2021. De werkelijkheid kan gedurende het resterende jaar nog op onderdelen gaan afwijken van deze eindejaar prognose. Dit zal dan blijken bij de opstelling van de jaarrekening 2021.

Uitvoering

Na verzending van de raadsinformatiebrief zullen de afwijkingen meegenomen worden in de 2e tussenrapportage van 2021 die ter besluitvorming aan de raad zal worden voorgelegd.

De begroting 2021 wordt via de besluitvorming over de 2e tussenrapportage gewijzigd.

Vervolg

In 2022 worden de nieuwe aanbestedingen voor software voorbereid en de impact op begroting conform BBV nauwlettend gemonitord. Als er gekozen wordt voor een SaaS-oplossing in een aanbesteding, zal de impact in de financiële administratie in de jaarrekening en via de Voorjaarsnota en de Eindejaar rapportage aan de raad worden gemeld.

Voor toekomstige aanbestedingen is het nu nog onzeker of een aanbesteding leidt tot een SaaS-oplossing of niet, aangezien de aanbesteding nog moet plaatsvinden en of de beste oplossing vanuit technische gebruikers en veiligheid specificaties een SaaS oplossing wordt of niet. Daarom zijn de te corrigeren lasten van eventuele SaaS-oplossingen in 2022 nog niet exact bekend. Dit komt terug in de voorjaarsnota 2022 voor 2023 en verder.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

W. Groot, ls.

P.I. Broertjes